

۰۶ جون، ۲۰۲۴

دوکتور نوراحمد خالدی

عوامل و عواقب جنگ اوکراین

در سال ۲۰۰۷ رئیس جمهور پوتین در کنفرانس امنیتی مونیخ یک سخنرانی بسیار واضح. بسیار قدرتمند، بسیار درست و در عین زمان بسیار ناامیدانه، ایراد کرد. او در این سخنرانی جایی گفت: "که آقایان، شما در سال ۱۹۹۰ به ما گفتید، ناتو هرگز گسترش نخواهد یافت، این قولی بود که داده شد به رئیس جمهور گورباچف، و این وعده ای بود که به رئیس جمهور یلتسین داده شد.. اما شما تقلب کردید. و بارها و بارها تقلب کردید و حتی از گفته های خود انکار کردید."

در حالیکه این وعده های کاذب رهبران کشورهای غربی در اسناد زیادی در آرشیفها موجود اند. از جمله جیمز بیکر سوم، وزیر امور خارجه وقت امریکا گفته بود که ناتو یک اینچ بطرف شرق حرکت نخواهد کرد و این بیانیه ای بود که بارها تکرار شد. بشمول هانس دیتريشگنچر، وزیر امور خارجه وقت آلمان آنرا تکرار کرد.

آلمانی ها خواهان اتحاد مجدد دو آلمان بودند. گورباچف گفت، ما از آن حمایت خواهیم کرد، اما نمی خواهیم که این موضوع به قیمت منافع ما تمام شود. به گورباچف گفته شد که نه، نه، این به نقص شما تمام نخواهد شد. ناتو یک اینچ به سمت شرق حرکت نخواهد کرد، در بسیاری از اسناد بارها تکرار شده است،، حتی در اظهارات دبیر کل ناتو. بر اساس این وعده ها گورباچف پیمان وارسا را لغو کرد و قوای اتحاد شوروی را از اروپای شرقی بیرون نمود. متعاقب او یلتسین اتحاد جماهیر شوروی را لغو کرد و بزرگترین حادثه تاریخی تجزیه یک کشور بزرگ و یک ابر قدرت جهانی بطور داوطلبانه و بصورت صلح آمیز بدون خون ریزی اجرا گردید. و جمهوریت های سوسیالیستی شامل اتحاد شوروی یکی بعد دیگر به استقلال کامل دست یافتند بشمول جمهوری

اوکرایین که هرگز در تاریخ بصورت یک کشور مستقل موجودیت نداشته همیشه یک ایالت روسیه بوده است.

اما در حال حاضر، البته، همه این وعده های دوستی با روسیه و عدم پیشروی ناتو بجانب شرق توسط رهبران غربی تکذیب شده اند. چونکه در مسائل سیاست خارجی قرار نیست چیزی را ممالک غربی بخاطر بسپارند.

با فروپاشی اتحاد شوروی و سقوط نظام کمونیستی و لغو پیمان نظامی وارسا، منطقی دیگر نیازی به ادامه پیمان ناتو وجود نداشت. ناتو برای مقابله با اتحاد شوروی ایجاد شده بود و با از بین رفتن شوروی و موجودیت یک دولت بسیار ضعیف و دوست در روسیه که به همکاری امریکاییها و اروپاییان به سرعت در نابودی ساختار اقتصاد سوسیالیستی حرکت کرده به کاپیتالیسم رو آورده بود. پوتین در مصاحبه معروف خود با تکر کارلسون تایید کرد که در یک ملاقات با بل کلینتون رییس جمهور وقت امریکا به او گفته بود "حال که شما ناتو را لغو نمیکنید من میخواهم روسیه نیز شامل ناتو گردد!" بدین صورت دیگر دلیلی برای حفظ امنیت اروپا در برابر شوروی موجود نبود. اما واقعیت آن بود که به نظر امریکاییها موجودیت ناتو به رهبری آمریکا و حفظ پایگاههای نظامی آمریکا در آلمان، اسپانیه، ترکیه و غیره برای حفظ امنیت اروپا نبوده بلکه دلیل اصلی آن حفظ هژمونی امریکا در اروپا بود. برای آن بود تا اروپاییان سرسپرده امریکا باقی بمانند و در مسائل جهانی آنچه امریکا لازم داند همان را انجام دهند بشمول سیاستهای امریکا در شرق میانه. این سرسپردگی اروپاییان وقتی مانند آفتاب نمایان شد که جرمنی بعد از انفجار دادن پایپلاین نارد ستریم ۲ توسط امریکا، که قرار بود ملیونها متر مکعب گاز ارزان قیمت روسی را به آلمان انتقال دهد، خاموشی اختیار کرد و به گفته تکر کارلسون مانند یک کنیز رفتار کرده نابودی یک شریان حیاتی اقتصاد خود را که ملیاردها دالر توسط خود آلمان در آن سرمایهگذاری شده بود مانند یک جوانی که پیش کسی سرخمی داشته باشد خموشانه پذیرفت. نتیجه این سرسپردگی در مقابل امریکا آن شد که امروز اقتصاد آلمان کوچکتر از روسیه بوده و صنایع عظیم فولاد و موتر سازی آن در خطر نابودی قرار داشته گاز مورد ضرورت خود را با سه چهارم چند قیمت از امریکا و قطر بطور مایع خریداری میکند.

با وجود سخنرانی سال ۲۰۰۷ پوتین که گسترش ناتو را به جانب سرحدات روسیه شدیداً انتقاد کرد، در نشست رهبران ناتو در سال ۲۰۰۸ در بخارست مرکز هنگری به اوکرایین و جورجیا وعده داده میشود که این دو کشور در آینده به عضویت ناتو پذیرفته خواهند شد. همچنان این وعده به بوزنیا

هرزه گوینا نیز داده میشود. عکس العمل روسیه در برابر این اقدام بسیار جدی بود. روسیه گفت به اوکراین حتی فکر نکنید. اوکرایین با ما ۲۱۰۰ کیلومتر سرحد دارد. این کاملاً بخشی از اقتصاد یکپارچه این منطقه است.

در سال ۲۰۱۴ دولت انتخابی یانوکوویچ در اوکراین توسط کودتای "میدان" که به همکاری سی آی ای ترتیب داده شده بود ساقط گردیده و جای آنرا یک دولت افراطی فاشیستی که اعضای آن توسط ویکتوریا نولان در داخل سفارت امریکا در کیف تعیین گردیده بود، گرفت. این دولت زبان روسی را در اوکرایین غیر قانونی اعلان کرد و اقدامات تحریک آمیز در مقابل اکثریت روسی زبان ایالت های دونباسک، لوهانسک و کریمیا اتخاذ میکند. نتیجه این سیاستها شروع جنگهای داخلی برای خودمختاری ایالات روسی نشین در شرق و جنوب اوکرایین می باشد. بعد از مذاکرات متعدد برای حل منازعه، در معاهده مینسک به خودمختاری دونیتسک در چوکات کشور اوکرایین توافق صورت می گیرد و کشورهای آلمان و فرانسه به حیث گرانطور این توافق تعیین می شوند. اما سیاست خصمانه غرب در برابر روسیه همچنان ادامه می یابد که در مقابل آن روسیه کریمیا را که میزبان نیروی بحری روسیه در بحیره سیاه است بعد از انجام یک ریفراندوم که مردم آن به شمولیت با روسیه رای قطعی دادند به روسیه ادغام میکند.

اما نگرش دولت امریکا این بود که به اوکرایینی ها گفته شود نگران نباشید، شما قدرت و حاکمیت مرکزی خود را حفظ می کنید. ما اصلاً نمی خواهیم شاهد تضعیف اوکراین باشیم، ما فقط یک اوکراین متحد را در ناتو می خواهیم. توصیه امریکا به اوکرایین این بود که به سمت تشنج زدایی نروید. و همان معاهده ای را که در مینسک امضا کرده اند پاره کنید سپس ما روسیه را به داشتن آرزوی صلح متهم می کنیم! در واقع، آنگلا مرکل صدراعظم آلمان در یک مصاحبه کاملاً تکان دهنده توضیح داد که ما فقط فکر می کردیم که این با معاهده مینسک کمی وقت به اوکرایین برای تقویت قدرت نظامی شان داده شود. در عین زمان ناتو برای ایجاد یک اردوی قدرتمند در اوکرایین با پول امریکا اقدام کرد.

پونین در سال ۲۰۲۱ با بایدن دیدار کرد. و متعاقب آن پیش نویس توافقنامه امنیتی روسیه و آمریکا را در ۱۵ دسامبر ۲۰۲۱ روی میز گذاشت. در متن پیش نویس توافقنامه ای که برای ناتو تهیه شده بود، تاکید شد روسیه و ناتو نباید یکدیگر را به عنوان «دشمن» بینند و باید برای حل مشکلات پیش آمده «ترتیبات لازم» و «خط گرم» ایجاد کنند. ترتیبات امنیتی جمعی ایجاد گردد. در پیشنهادات روسیه ایجاد ترتیبات امنیتی جمعی برای تضمین امنیت اروپا پیشبینی گردیده بود. طرفها همچنین

تعهداتی برای پیشگیری از گسترش آینده ناتو با الحاق اوکراین و سایر کشورها به این سازمان را پذیرفته و از انجام هرگونه اقدام نظامی در خاک اوکراین و کشورهای اروپای شرقی، قفقاز جنوبی و آسیای میانه خودداری خواهند کرد. پاسخ رسمی ایالات متحده آن بود که مسائل مربوط به ناتو غیرقابل مذاکره اند. و این موضوعی است که فقط بین کشورهای ناتو و نامزدهای ناتو مورد مباحثه قرار می گیرد و هیچ مرجع ثالثی در این مورد حق دخالت ندارد. از نظر امریکا موقف روسیه، کاملاً بی ربط است. و این پاسخ رسمی ایالات متحده در جنوری ۲۰۲۲ بود. این بدان معنی است که اگر فرض کنیم مکسیکو و چین بخواهند پایگاه های نظامی چین را در ریو گراند مستقر کنند، ایالات متحده حق دخالت در آن را ندارد! این پاسخ امریکا از این برداشت سرچشمه می گرفت که روسیه از نظر اقتصادی، مالی، نظامی و سیاسی ضعیف بوده در موقفی نیست تا جلو تصامیم و اجراءات ناتو را بگیرد.

به این صورت سیاستهای تحریک آمیز ناتو در برابر روسیه که از سی سال قبل نظر به ضعف روسیه ادامه داشت، همچنان جریان یافته ادامه خواهد یافت. بر اساس طرز تفکر نیو لیبرالیست های واثننگتن، سیاست هر چه خواهیم، هر کجا که خواهیم برویم، که بعد از فروپاشی اتحاد شوروی اتخاذ شده بود، همچنان ادامه یافته، و اصلاً هیچکس در این مورد حق ابراز نظری ندارد. بدین صورت تمام راههای دیپلماتیک برای حل مسئله اوکراین توسط امریکا و انگلستان بسته شد و با احتمال شدت یافتن حملات اوکراین بر دونباسک و ورود ناتو در اوکراین، برای روسیه راهی بجز جنگ باقی نماند.

اما بعد از چند ماه از آغاز جنگ، روسیه و اوکراین برای حل اختلافات خود به یک توافق دوجانبه در استانبول دست یافتند که حتی نماینده اوکراین آنرا نشانی کرد. ماکرون رییس جمهور فرانسه از پوتین خواست تا برای جلب اعتماد و ابراز حسن نیت در تطبیق این توافقات، روسیه باید قوای خود را از اطراف کیف خارج کند. پوتین در مصاحبه ای که با تکر کارلسون خبرنگار امریکایی انجام داد تایید کرد که او بنابر تقاضای فرانسه قوای روسی را از اطراف کیف خارج کرده به روسیه برگشتاند.

اما، خلاف وعده ها، این توافق حاصله در استانبول بعد از مداخله بوریس جانسن صدراعظم انگلستان که با حمایت امریکا به کیف رفته بود از طرف اوکراین کنار زده شد و غرب به اوکراین وعده داد که با سرازیر شدن تسلیحات ناتو و تعلیم و تربیه اردوی اوکراین توسط ناتو روسها شکست یافته و اوکراین تمام سرزمینهای از دست رفته خود را بشمول جزیره کریمیا را دوباره بدست خواهد

آورد. اما حالا بعد از نزدیک به سه سال جنگ، و کشته شدن پنجمصد هزار سرباز اوکرایینی (از قول پروفیسور جفری ساکس در مصاحبه با تکر کارلسن) امروز اوکرایین تخریب شده، و پانزده ملیون نفر از نفوس آن به خارج مهاجرت کرده اند .

حمله متقابل اردوی تجهیز شده و تعلیم دیده اوکرایین توسط ناتو در تابستان سال ۲۰۲۳ با تحمل ۱۰۰ هزار نفر تلفات نتوانست خطوط دفاعی روسها را بشکند. روسها قبل از حمله متقابل اوکرایینیها، که با تانکهای آلمانی، انگلیسی، فرانسوی و امریکایی و سایر اقلام تسلیحاتی بسیار پیشرفته ناتو در تمام طول جبهات شرق و جنوب صورت گرفت، از اطراف خارکیف و خرسون قوای خود را به سرعت خارج کرده به عقب خطوط دفاعی مصئون عقب کشیدند.

متعاقبا روسها به حملات متقابل آغاز کرده در تمام طول جبهات به پیشروی آهسته و فرسایشی پرداخته اند که با توجه به کمبود روز افزون تعداد عساکر اوکرایین و مهمات جنگی، از یک جانب و موجودیت ۳۰۰ هزار نیروی احتیاط تعلیم یافته روسی که تا حال شامل جنگ نشده اند، و تولید ۲۴ ساعته تجهیزات و مهمات نظامی برای اردوی روسیه و استفاده روز افزون از نیروی هوایی با بمب یا هوشمند شده ۵۰۰، ۱۵۰۰ و ۳۰۰۰ کیلویی، از جانب دیگر، خطر سقوط جبهات جنگ اوکرایین بیشتر شده است. با نزدیک شدن امکان سقوط اوکرائین، ممالک غربی از امکان اعزام سربازان خود به اوکرایین صحبت میکنند و به اوکرایین اجازه داده اند تا با استفاده از راکت‌های دوربرد غربی خاک اصلی روسیه را مورد هدف قرار دهند.

حالا ثابت شده که بعد از سه سال جنگ ناتو نتوانست به روسیه شکست ستراتژیک، که هدف اعلان شده آنها بود، وارد کند. با تحلیل اکثر کارشناسان ستراتژیک، امکان شکست روسیه کاملاً از میان رفته است. حالا واضح است که ختم جنگ اوکرایین با شرایط به مراتب بدتری از توافقنامه سال ۲۰۲۲ صلح استانبول همراه خواهد بود و شکست ستراتژیک غرب را در برابر روسیه در قبال دارد. جریان جنگ اوکرایین به افزایش معروفیت اسلحه و تجهیزات نظامی ساخت روسیه در جهان منجر شده و نارضایتی افسران اوکرایینی از قابلیت تانکها و تجهیزات زرهی غربی سبب نگرانی جهان غرب شده است.

همچنان حالا بر همه واضح شده که اوکرایین در آینده به هیچصورت به عضویت ناتو در نخواهد آمد زیرا این کار را هرگز روسیه اجازه نخواهد داد. همچنان آرزوی کشاندن جورجیا به ناتو و تکمیل دیوار نظامی در اطراف روسیه توسط ناتو همچنان به مثابه یک رویا باقی خواهد ماند.

در صحنه جهانی، جنگ اوکراین جهان یک قطبی به زعامت امریکا را نابود کرد. در عوض با نزدیکی هرچه بیشتر چین و روسیه، یک قطب نیرومند سیاسی، اقتصادی و مالی و تجارتي در برابر هژمونی امریکا، اروپا و کشورهای انگلوساکسن ایجاد گردید. هم چنان با گسترش اعضای اتحادیه بریکس مراکز قدرت سیاسی، نظامی، اقتصادی و مالی متعددی بوجود آمده کشورهای جنوب کره زمین به منابع زیادتری از گذشته برای تکامل خود دسترسی خواهند داشت.

